

RAADSVOORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: OS 10.2253746

Registratienummer : GR 10.

Ingekomen op :

Onderwerp: Duurzaamheid en nieuwbouw van scholen

Groningen, - 1 DEC 2010

Aan de raad,

In november 2009 hebben wij uw raad per brief geïnformeerd over het voornemen om incidentele middelen in te zetten voor de bekostiging van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van de onderwijshuisvesting. Daaraan ten grondslag ligt de kadernotitie duurzaamheid en nieuwbouw van scholen.

Deze kadernotitie is besproken met de schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs in Groningen. Zij waren akkoord. Ook uw raad was akkoord met de uitgangspunten en vroeg met name om een planmatige aanpak.

In de brief van 12 november 2009 is tevens aangegeven dat in vervolg op de kadernotitie een subsidieregeling zal worden ontworpen voor de uitvoering van deze regeling.

De subsidieregeling kan als bijlage aangehaakt worden bij de Algemene Subsidieverordening (ASV). Hierbij ontvangt uw raad het conceptvoorstel (bijlage 1).

De desbetreffende kadernotitie en brief zitten in de visietrommel.

Welbevinden leerlingen

Het voorstel is om alle schoolbesturen voor het primair en voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen gezamenlijk voor circa 4 miljoen euro aan duurzaamheidsmaatregelen te kunnen laten nemen tijdens nieuwbouwprojecten. De gemeente Groningen draagt daar maximaal 2,5 miljoen euro aan bij. Hierbij gaat het om maatregelen die energiebesparend werken en die het binnenklimaat van de scholen verbeteren. Een school met een goed binnenklimaat is fris en goed geventileerd. Het is niet te koud en niet te warm zodat het bijdraagt aan het welbevinden van de leerlingen en daarmee hun prestaties verhoogt. Scholen in het primair en voortgezet onderwijs kunnen eenmalig de subsidie aanvragen als het gaat om duurzame nieuwbouw of uitbreiding. Met dit geld kunnen Groningse schoolbesturen voor het primair en voortgezet onderwijs hun nieuwbouw aanzienlijk duurzamer maken dan mogelijk is op basis van de normen die landelijk gelden voor het bouwen van scholen.

Het totale subsidiebudget bedraagt 2,5 miljoen euro. Schoolbesturen kunnen, naast de reguliere aanvragen voor nieuwbouw en uitbreiding bij de gemeente, extra subsidie aanvragen voor duurzaamheid. Komen er meer aanvragen binnen dan dat er geld beschikbaar is, dan wordt het beschikbare budget over de aanvragen verdeeld. Dit gebeurt op volgorde van binnenkomst gekoppeld aan de (nieuw)bouwplannen.

Minder fossiele brandstoffen en minder CO-2

De gemeente stelt van te voren doelstellingen vast die schoolbesturen dienen te behalen met de uitvoering van de maatregelen. Voordat schoolbesturen in aanmerking komen voor deze subsidie moeten de bouwkundige plannen voldoen aan de gestelde criteria in de kadernotitie duurzaamheid en nieuwbouw van scholen. Het gaat daarbij om vermindering van de vraag naar fossiele brandstoffen en om een verlaging van CO-2 concentratie. Dit laatste bereiken de scholen door veel meer te ventileren. Om de energieaanvraag te verlagen, kunnen scholen betere isolatie en alternatieve warmtesystemen toepassen. De gemeente toetst vervolgens of de plannen van de scholen de van te voren gestelde criteria halen. Schoolbesturen bepalen zelf hoe ze deze criteria halen.

Duurzamer bouwen

Op deze manier kunnen we in Groningen een groot deel van de te plegen nieuwbouw voor scholen in het primair en voortgezet onderwijs, de komende jaren duurzamer realiseren. Op basis van het huidige beeld per 1 september 2010 kunnen de 6 geplande nieuwbouwprojecten voor scholen tot en met 2010 duurzaam uitgevoerd worden en 1 niet.

Middelen

Bij de vaststelling van de gemeentebegroting 2009 heeft u incidentele middelen ter beschikking gesteld voor de bekostiging van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van de onderwijshuisvesting, te weten 2,5 miljoen euro voor de nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen, benoemd in het integraal onderwijshuisvestingsplan 2009-2012, en lopende nieuwbouwprojecten. Dat bedrag is toen in de reserve duurzaamheidsprogramma gestort. Om alle nieuwbouwprojecten tot en met 2012 duurzaam uit te voeren is € 2.759.251,-- noodzakelijk terwijl er € 2.500.000,-- beschikbaar is. Er is dus een incidenteel tekort van circa € 300.000,-- voor de periode tot en met 2012. Indien we de schoolbesturen ook na 2012 in staat willen stellen volgens de huidige criteria duurzame nieuwbouw te realiseren, zal meer geld noodzakelijk zijn voor dit doel omdat aanvragen voor nieuwbouw ook na 2012 door schoolbesturen ingediend zullen blijven worden. Uw raad heeft echter 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor dit doel. Uiteraard zullen wij deze regeling met de schoolbesturen (tussentijds) evalueren.

Subsidieplafond

Om te voorkomen dat een subsidieregeling een "open eind regeling" wordt, stellen wij uw raad voor een subsidieplafond in te stellen. Dat is een taakstellend budget dat voor de subsidiëring beschikbaar is. Als het totaal van de subsidieaanvragen dit budget in één jaar overtreft, wordt het beschikbare budget over de aanvragen verdeeld op volgorde van binnenkomst bij ons. Dit is gekoppeld aan de aanvragencyclus behorende bij het onderwijshuisvestingsprogramma. Het budget is ook bedoeld voor duurzaamheidsmaatregelen in schoolgebouwen waarvan de gemeente eigenaar is. Het subsidieplafond wordt bekend gemaakt door publicatie in het gemeenteblad. Het beschikbare budget voor de gehele looptijd van deze investeringsregeling bedraagt € 2,5 mln. (zegge tweeënehalf miljoen euro).

Dalende exploitatielasten scholen

Zoals in de brief van 12 november 2009 aan uw raad is aangegeven, dienen schoolbesturen zelf een deel van de investering te bekostigen om de doelstelling te halen omdat zij ook het

financiële voordeel van deze investering hebben. De exploitatielasten dalen door minder energieverbruik. Indien een schoolbestuur hiervoor geen eigen middelen heeft, is het mogelijk voor schoolbesturen om een lening af te sluiten. Als een schoolbestuur daarom vraagt en dit verzoek onderbouwt, kan een lening worden verstrekt met een maximale aflossingstermijn van 10 jaar met doorberekening van de rentekosten. De mogelijkheid om een lening af te sluiten, is geen onderdeel van deze bijlage van de subsidieverordening. Een dergelijk verzoek zal afzonderlijk aan uw raad worden voorgelegd.

In het kader van nieuw beleid kan het zijn dat uw raad het beleid op dit thema wijzigt. Indien dat consequenties heeft voor deze regeling zullen wij een voorstel doen voor de aanpassing van deze regeling.

Financiële paragraaf

De duurzaamheidsmaatregelen bij de scholen gelden als investering (vaste activa met economisch nut) en er is dus een krediet nodig. Wij stellen daarom voor om voor deze maatregelen een krediet beschikbaar te stellen van 2,5 miljoen euro. Per afzonderlijke maatregel zal de bijbehorende afschrijvingstermijn worden gehanteerd. De kapitaallasten zullen worden gedekt door gedurende de looptijd onttrekkingen te doen aan een in te stellen bekleemde reserve Duurzaamheid schoolgebouwen. Wij stellen u voor de beschikbare 2,5 miljoen euro in deze bekleemde reserve te storten.

Begrotingswijziging 2011 duurzaamheid nieuwbouw van scholen

Betrokken dienst(en)	OCSW/MD
Naam voorstel	Duurzaamheid nieuwbouw van scholen
Besluitvorming (orgaan + datum + nummer)	
Incidenteel / Structureel	Incidenteel
Soort wijziging	Investerings/Exploitatie
Tijdsplanning kredieten	2011

Financiële begrotingswijziging (exploitatie)	I/S	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
8.2 Nieuwbouw	I			0		2.500	2.500
3.1 Integraal Jeugdbeleid	I			0	2.500	0	-2.500
Totalen begrotingswijziging		0	0	0	2.500	2.500	0

Financiële begrotingswijziging (investerings)	I/S	Lasten	Baten	Saldo
Investerings duurzaamheidsmaatregelen	I	2.500		-2.500
	I		0	0
Totaal investeringskredieten		2.500	0	-2.500

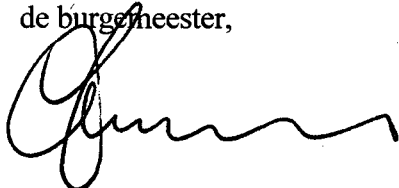
Gelet op het vorenstaande stellen u voor als volgt te besluiten:

- I. de verordening tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Groningen inzake de regeling "Investeringsregeling duurzaamheidsmaatregelen schoolgebouwen" vast te stellen en in werking te laten treden op de dag nadat deze is bekendgemaakt;
- II. de verordening tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Groningen inzake de regeling "Investeringsregeling duurzaamheidsmaatregelen schoolgebouwen" bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode;

- III. een subsidieplafond voor de uitvoering van deze regeling vast te stellen op 2,5 miljoen euro;
- IV. een bedrag van 2,5 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Duurzaamheid-programma;
- V. een beklemde reserve Duurzaamheid schoolgebouwen in te stellen;
- VI. een bedrag van 2,5 miljoen euro te storten in de reserve Duurzaamheid schoolgebouwen;
- VII. een krediet van 2,5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor investeringen duurzaamheidsmaatregelen en de kapitaallasten te dekken uit reserve Duurzaamheid schoolgebouwen;
- VIII. de gemeentebegroting 2011 dienovereenkomstig te wijzigen.

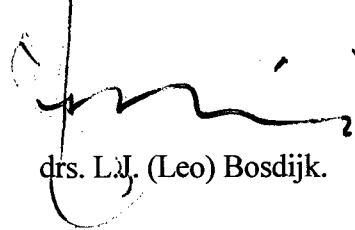
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. L.J. (Leo) Bosdijk.

- ontwerp -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van Groningen van (bijlage GR);

Gelet op artikel 5 van de Gemeentewet;

Gelet op hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht;

Overwegende dat het noodzakelijk is de toekenning van subsidie in het kader van aanvullend gemeentelijk beleid ten aanzien van investeringen in duurzaamheidsmaatregelen in schoolgebouwen bij verordening te regelen;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de Verordening tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Groningen.

Artikel I Wijziging verordening

In afdeling 18 van Hoofdstuk 2 van de Algemene Subsidieverordening (materiële financiële gelijkstelling onderwijs), wordt na bijlage 2 (eenmalige regeling voorzieningen praktijkgericht onderwijs (V)SO) ingevoegd een nieuwe bijlage 3 genaamd Investeringsregeling duurzaamheidsmaatregelen schoolgebouwen (artt. 1 tot en met 10) met toelichting, luidende:

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze bijlage wordt verstaan onder:

1. Duurzaamheidsmaatregelen	:	Investeringen in bouwwerken en installaties met het doel de CO ₂ -uitstoot en het energieverbruik te verminderen en het binnenklimaat te verbeteren.
2. Schoolbestuur	:	Het bevoegd gezag van een volgens de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs bekostigde openbare of bijzondere school, die geheel of gedeeltelijk gehuisvest is in een gebouw dat zich bevindt op het grondgebied van de gemeente.
3. Schoolgebouw	:	Een gebouw, waarin een school is gehuisvest als bedoeld onder lid 2 al dan niet in combinatie met kindercentra als bedoeld in artikel 1 van de Wet Kinderopvang of in combinatie met

		peuterspeelzalen als bedoeld in artikel 1 van afdeling 7 van deze verordening.
4. Nieuwbouw, vervangende bouw en uitbreiding	:	Nieuwbouw, vervangende bouw en uitbreiding voor blijvend gebruik bestemd zoals bedoeld in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen
5. Bruto vloeroppervlakte	:	De oppervlakte van de te realiseren nieuwbouw, vervangende bouw of uitbreiding volgens de meetinstructie zoals beschreven in de Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Groningen.
6. GPR-methode	:	De methode volgens de Gemeentelijke Praktijk Richtlijn waarmee de prestaties op het gebied van duurzaamheid vastgesteld worden.
7. GPR-rapport	:	Een door ter zake deskundigen opgesteld rapport op basis van de GPR-methode waaruit de GPR-scores blijken.
8. GPR-score	:	Een volgens de GPR-methode verkregen berekeningsresultaat.

Artikel 2 Te subsidiëren activiteiten

Het college kan aan het schoolbestuur subsidie verstrekken voor duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouw of uitbreiding van een schoolgebouw.

Artikel 3 Grondslag van de subsidie

1. De subsidie bedraagt voor duurzaamheidsmaatregelen in gebouwen als beschreven in artikel 2 voor:
  - a. basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs: € 157,40 per m² bruto vloeroppervlakte;
  - b. voortgezet onderwijs: € 131,-- per m² bruto vloeroppervlakte.
2. Het college indexeert de in lid 1 genoemde bedragen aan de hand van het indexcijfer voor normbedragen met betrekking tot voorzieningen voor nieuwbouw, vervangende bouw en uitbreiding zoals beschreven in de Verordening voorziening huisvesting Onderwijs gemeente Groningen.

Artikel 4 Subsidieplafond

1. Het subsidieplafond voor de gehele looptijd van deze subsidieregeling bedraagt € 2.500.000,-- (zegge tweeënehalf miljoen euro).
2. Het beschikbare budget wordt over de in aanmerking komende subsidieaanvragen verdeeld op basis van de volgorde waarop ze bij het college zijn binnengekomen.
3. Voor de toepassing van het vorige lid worden plannen voor duurzaamheidsmaatregelen in gebouwen waarvoor de gemeente Groningen als eigenaar en beheerder optreedt als een subsidieaanvraag krachtens deze regeling beschouwd.

Artikel 5 De subsidieaanvraag

De subsidieaanvraag bevat ten minste de volgende gegevens:

1. de naam en het adres van de subsidieaanvrager;
2. het schoolgebouw waar de voorzieningen worden aangebracht;

3. een beschrijving van de nieuwbouw-, vervangende nieuwbouw- c.q. uitbreidingsplannen van het schoolbestuur;
4. een door de architect geaccordeerde opgave van de bruto vloeroppervlakte van het schoolgebouw;
5. een op het definitief ontwerp gebaseerd GPR-rapport.

Artikel 6 Het subsidiebesluit

1. Het college beslist op een subsidieaanvraag binnen vier weken na ontvangst van de subsidieaanvraag.
2. Het college behoudt zich het recht voor om:
  - a. het GPR-rapport door deskundigen te laten toetsen;
  - b. een contra-expertise te laten uitvoeren als de onder a bedoelde toetsing daartoe aanleiding geeft.
3. De subsidie wordt geacht direct te zijn vastgesteld. De artikelen 23, 25, 26 en 27 opgenomen in Hoofdstuk 1 van deze verordening (algemene deel) zijn niet van toepassing.
4. Het college kan de subsidievaststelling herzien als bij de realisatie van de duurzaamheidsmaatregelen een geringer bruto vloeroppervlak is betrokken dan waarvan bij de subsidieverstreking is uitgegaan.

Artikel 7 De subsidiebetaling

Het college betaalt de subsidie in twee gedeelten uit:

1. 50% van de toegekende subsidie bij de subsidieverlening;
2. 50% na ontvangst van de in artikel 8 lid 2 bedoelde verklaring.

Artikel 8 Nadere verplichtingen

Het schoolbestuur overlegt binnen drie maanden na oplevering van het bouwwerk:

1. een verklaring van een ter zake deskundige dat het gerealiseerde bouwwerk voldoet aan de in artikel 9 lid 1 onder 1. en 2. genoemde criteria;
2. een opgave door de architect van de gerealiseerde bruto vloeroppervlakte en de afwijking ten opzichte van de in artikel 5 lid 4 bedoelde bruto vloeroppervlakte.

Artikel 9 Aanvullende weigeringsgronden

Het college weigert een subsidieaanvraag indien:

1. de GPR-score voor de gezondheid lager is dan 7,0 en/of voor energie lager is dan 7,2;
2. de vereiste ventilatienorm van 18,9 m³ per uur per m² niet zal worden gehaald;
3. het schoolgebouw zich niet op het grondgebied van de gemeente Groningen bevindt;
4. het schoolgebouw door het schoolbestuur wordt gehuurd;
5. de bouwvergunning voor het betreffende schoolbestuur is verleend voor 1 april 2009;
6. op andere wijze door de lokale overheid subsidie beschikbaar is gesteld voor de verbetering van het binnenklimaat of voor het treffen van energiebeperkende maatregelen.

Artikel 10 Overige bepalingen

1. Deze bijlage kan worden aangehaald als de "Investeringsregeling duurzaamheidsmaatregelen schoolgebouwen".
2. Deze bijlage treedt in werking op de dag nadat deze is bekendgemaakt.
3. Deze subsidieregeling eindigt op 31 december 2012 met dien verstande dat hij zolang van kracht blijft als nodig is om vast te stellen of aan de geldende subsidieverplichtingen is voldaan.

Artikel II   Inwerkingtreding

Deze regeling gaat in op de dag na die van de bekendmaking en geldt tot en met 31 december 2012.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

mr. Leo (A.M.) Aarden.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Toelichting artikelsgewijs

Artikel 2 – Te subsidiëren activiteiten

Met deze regeling wordt aan alle schoolbesturen in de gemeente Groningen, op aanvraag, eenmalig een specifieke uitkering verstrekt die als doel heeft het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouw van scholen in het primair en voortgezet onderwijs waardoor het binnenklimaat verbetert en energiebeperkende maatregelen worden getroffen. Het schoolbestuur doet de aanvraag voor een specifieke uitkering op basis van deze regeling.

Artikel 3 – Grondslag van de subsidie

Duurzaamheidsmaatregelen zijn deels rendabel en deels onrendabel. Rendabel wil zeggen dat het schoolbestuur de investeringen uit toekomstige besparingen op bijvoorbeeld de energiekosten kan terugverdienen. Voor zover dat niet mogelijk is, spreken we van onrendabel. De verhouding rendabel /onrendabel is voor het primair onderwijs bepaald op resp. 34% / 66% en voor het voortgezet onderwijs (resp. 45% / 55%).

Voor het onrendabele deel is subsidie mogelijk krachtens deze regeling, voor het rendabele deel niet. Het rendabele deel moet dus door het schoolbestuur worden voorgeschoten totdat het uit toekomstige besparingen is terugverdiend.

De in dit artikel genoemde bedragen betreffen prijspeil 2010. Het college kan deze bedragen verhogen op basis van het in dit artikel genoemde indexcijfer.

Artikel 4 - Subsidieplafond

Om te voorkomen dat een subsidieregeling een ‘open eind regeling’ wordt, heeft de raad een subsidieplafond ingesteld. Dat is een budget dat voor de subsidiëring beschikbaar is. Als het totaal van de subsidieaanvragen dit budget overtreft, wordt het beschikbare budget over de aanvragen verdeeld op volgorde van binnenkomst bij het college. Het budget is ook bedoeld voor duurzaamheidsmaatregelen in schoolgebouwen waarvan de gemeente eigenaar en beheerder is. Het subsidieplafond wordt bekend gemaakt door publicatie in het gemeenteblad. Het beschikbare budget voor de gehele looptijd van deze investeringsregeling bedraagt € 2,5 mln (zegge tweeënehalf miljoen euro).

Artikel 5 - Subsidieplafond

Bij de subsidieaanvraag moet een GPR rapport (Gemeentelijke Praktijkrichtlijn) gevoegd worden. Dat is een rapport dat gebaseerd is op de GPR methode. De GPR methode geeft de mate van duurzaamheid van een bouwproject aan in rapportcijfers en doet dit voor een vijftal categorieën: energie, materialen, afval, water en gezondheid.

Artikel 7 – De subsidiebetaling

De subsidie wordt in twee gedeelten uitbetaald. Het eerste deel binnen drie weken na de subsidieverlening. De rest na oplevering, mits de het bouwwerk voldoet aan de in artikel 9 gestelde criteria en de geplande uitbreiding (bruto vloeroppervlak) ook daadwerkelijk is gerealiseerd.

Artikel 8 – Nadere verplichtingen

Nader wil zeggen: in aanvulling op de verplichtingen zoals vermeld in hoofdstuk 1 van deze subsidieverordening.

Het gebouw moet voldoen aan de criteria van artikel 9. Daarvoor is een verklaring nodig van een ter zake deskundige. Daarnaast moet de geplande bruto vloeroppervlakte ook feitelijk zijn gerealiseerd. Daarvoor is een verklaring nodig van de architect. Beide verklaringen moeten binnen drie maanden na de bouwkundige voltooiing van de bouwwerkzaamheden zijn ingediend bij het college.

Artikel 9 lid 1 – Aanvullende weigeringsgronden

Aanvullend wil zeggen: in aanvulling op de verplichtingen zoals vermeld in hoofdstuk 1 van deze subsidieverordening.

Het college kan een ter zake deskundige inhuren indien het daartoe redenen ziet. Indien uit onderzoek door deze ter zake deskundige blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan, kan de gemeente een subsidie geheel of gedeeltelijk weigeren.

Groninger Gezinsbode – Verplichte mededelingen

Plaatsing: woensdag datum 2008

(Balkje: Bekendmaking)

Wijziging van de Algemene subsidieverordening van de gemeente Groningen 2002 (ASV 2002)

De raad van de gemeente Groningen maakt bekend:

dat hij in zijn vergadering van datum besluitnummer besluitnummer heeft besloten de verordening tot wijziging van de Algemene subsidieverordening van de gemeente Groningen 2002 (ASV 2002) vast te stellen.

In de Algemene subsidieverordening wordt:

- in afdeling 18 Materiële financiële gelijkstelling onderwijs na bijlage 2 een nieuwe bijlage 3 in hoofdstuk 2 van de Algemene Subsidieverordening 2002 gemeente Groningen (ASV 2002) ingevoegd met als titel “Investeringsregeling duurzaamheidsmaatregelen schoolgebouwen”.

In deze nieuwe afdeling wordt de subsidieverstreking geregeld voor investeringen op het gebied van duurzaamheidsmaatregelen in schoolgebouwen ter verbetering van het binnenklimaat en reductie van het energieverbruik. De subsidie is bedoeld voor scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.

Dit raadsbesluit is bekendgemaakt in het Gemeenteblad met het nummer nummer en treedt in werking op de dag na de bekendmaking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2009.

Deze raadsbesluiten evenals de tekst van de verordening liggen vanaf vandaag voor eenieder ter inzage en zijn kosteloos verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatie Centrum (GIC),

Kreupelstraat 1 (De Prefecten Hof) te Groningen: open op maandag van 13.00 tot 16.00 uur, dinsdag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.00 uur, op donderdag ook van 18.00 tot 20.00 uur.

Groningen, datum